

KANSALLISARKISTO

Arkistointilain tilannekatsaus

Viranomaisinfo 28.5.2026

Maiju Hakala, ylitarkastaja
Digitaalisen arkistoinnin ohjaus -yksikkö

29.5.2026

Lain tilanne nyt

- Hallituksen esitys eduskunnalle arkistointilaiksi ja laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain muuttamisesta (HE 169/2025)
- Eduskunta on hyväksynyt lain 20.5.2026
  - Presidentti vahvistaa lain vielä myöhemmin presidentin esittelyssä

Mistä arkistointilaissa säädetään?

- Laissa säädetään viranomaisten kulttuuriperintöön kuuluvien asiakirjojen ja tietoaineistojen arkistoinnista
- Tavoitteena on digitaalisuuden edistäminen arkistoinnissa
- Laki selkeyttää
  - tietosuojalainsäädännön suhdetta arkistointiin
  - viranomaisten velvoitteita ja Kansallisarkiston roolia
- Soveltamisala ja keskeiset määritelmät yhteensovitetaan julkisuuslain (621/1999) ja tiedonhallintalain (906/2019) kanssa

Arkistointi (2§)

- Toimenpiteet, jotka liittyvät asiakirjojen ja tietoaineistojen
  - yleisen edun mukaisen arkistollisen arvon määrittämiseen
  - turvalliseen säilyttämiseen tuleville sukupolville
  - saatavuuden ja käytettävyyden varmistamiseen

Mikä muuttuu, mikä säilyy

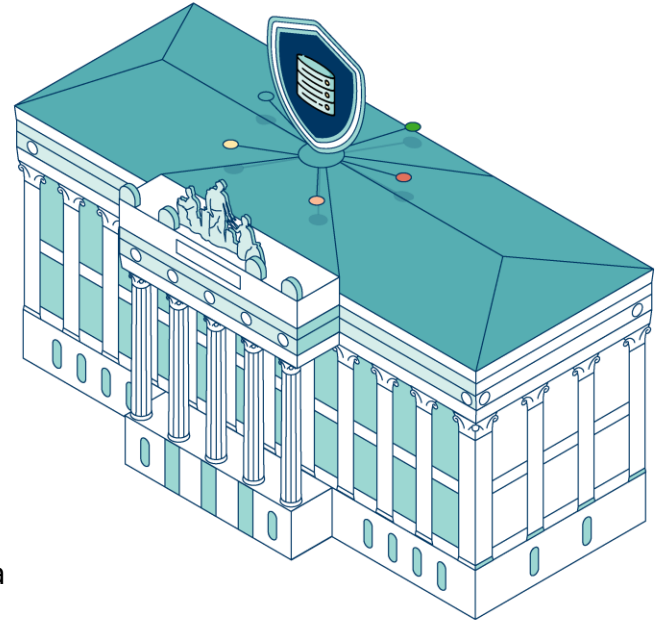

Arkistointilain ja arkistolain yhteisiä periaatteita

- Arkistointilakia sovelletaan pääsääntöisesti samoihin toimijoihin kuin arkistolakia (831/1994)
- Arkistoinnin pitää olla suunniteltua asiakirjojen ja tietoaineistojen elinkaaren alusta alkaen
- Arvonmääritys perustuu tutkimuksellisiin tarpeisiin ja yhteiskunnan monipuolisen dokumentoinnin vaatimukseen
- Kansallisarkisto vastaanottaa vain arkistoitaviksi määrättyjä asiakirjoja ja tietoaineistoja
- Viranomainen valmistelee aineiston siirtokuntoon Kansallisarkiston ohjeiden ja määräysten mukaisesti ja vastaa kustannuksista

Muutoksia suhteessa arkistolakiin

- Osa käsitteistä muuttuu
- Lain tasolla säädetään nyt
  - arkistollisen arvon määrittämisen kriteereistä
  - muiden kuin valtionhallinnon viranomaisten mahdollisuudesta siirtää asiakirjoja ja tietoaineistoja Kansallisarkistoon
- Kansallisarkiston määräysvaltaan siirretyt asiakirjat ja tietoaineistot muodostavat kansallisen arkistotietovarannon
- Kansallisarkistolla on oikeus saada tutkimuskäyttöä varten kansalliseen arkistotietovarantoon arkistokopio siirtovelvollisen viranomaisen sähköisestä, sisällöltään jatkuvasti muuttuvasta tietoaineistosta
- Kansallisarkisto voi avata kansallisen arkistotietovarannon henkilötietoja ja salassa pidettäviä tietoja sisältäviin asiakirjoihin ja tietoihin katseluyhteyden tietoturvallisessa käyttöympäristössä myös muille kuin viranomaisille

Arkistoinnin suunnittelu tiiviiksi osaksi viranomaisen tiedonhallintaa

- Arkistotoimen sijaan arkistointilaissa säädetään viranomaisen **arkistoinnin suunnittelua** koskevista velvollisuuksista (7§)
- Suunnittelu tapahtuu osana viranomaisen tiedonhallintaa
- Arkistolain mukaista **arkistonmuodostussuunnitelmaa** ei vaadita
- Suunnitteluväline on lähtökohtaisesti **tiedonhallintamalli**, josta säädetään tiedonhallintalaissa (5 §)
- Tiedonhallintamallin sisältö on saatettava tiedonhallintalain säädösten (5 §:n 2 momentti) mukaiseksi 18 kuukauden kuluessa lain voimaantulosta

Tietoaineistoja koskevat tiedonhallinnan toimenpiteet arkistointilaissa (11 §)

- Viranomaisen on
  - huolehdittava arkistoitavien asiakirjojen ja tietoaineistojen säilyttämisestä siten, että asiakirjat ja tietoaineistot sekä niihin kuuluvat metatiedot ovat käytettävissä, todistusvoimaisia ja ymmärrettäviä.
  - ylläpidettävä arkistoituja asiakirjoja sellaisissa tietojärjestelmissä ja tiloissa, joissa asiakirjojen saatavuus ja turvallisuus voidaan varmistaa.
- Kansallisarkisto voi antaa tarkempia määräyksiä näiden tehtävien teknisistä toteuttamistavoista sekä arkistoinnissa käytettävistä tiedostomuodoista ja tiloista.
- Kansallisarkistolla on mahdollisuus saada tiedot asiakirjoja ja tietoaineistoja koskevista tiedonhallinnan toimenpiteistä sekä tiedonhallintalain 5 §:n mukaisesta tiedonhallintamallista (Kansallisarkiston arviointitehtävä 22 § ja tiedonsaantioikeus 23 §)

Uuden lain toimeenpanosta

Kansallisarkisto ohjaa ja kouluttaa

Infotilaisuudet ja webinaarit vuonna 2026

- **Viranomaisinfo 24.9.** keskittyy arkistointilakiin
- **Arkistointi ja tiedonhallintamalli** -webinaari alkusyksystä
- Loppuvuosi: toinen lakiteemainen webinaari, aihe tarkentuu

Verkkosivut ja neuvonta

- Verkkosivujen uusi **arkistointilakiosio**, täydentyy vuoden 2026 aikana
  - <https://kansallisarkisto.fi/arkistointilaki>
- Sähköpostitiedustelut: viranomaisohjaus@kansallisarkisto.fi

Ohjeiden päivitykset vuosina 2026 - 2027

- Ohjeiden päivityksistä tiedotetaan verkkosivuilla ja erikseen.

Uudet ja nykyiset ohjeet 2026

Arkistoinnin suunnittelu ja tiedonhallinnan toimenpiteet

- Uusi **Arkistointi ja tiedonhallintamalli** -ohje 2026
  - Lausuntokierros kesän jälkeen
- Mm. Arkistoinnin toimenpidepolku -oppaan päivitykset

Arvonmääritys

- Lain säädökset vastaavat pitkälti nykykäytänteitä
- **Arvonmäärityspolitiikka** päivitetään vastaamaan lakia
  - Lausuntokierros kesän jälkeen

Asiakirjojen sähköiseen muotoon muuttaminen

- Lain säädökset vastaavat pitkälti nykykäytänteitä.
- **Nykyohjeistusta** digitoinnista ja sähköiseen muotoon muuttamisesta voi noudattaa toistaiseksi

Siirto-ohjeistus

- Siirtokäytänteiden ja -ohjeiden tarkennuksista ja mahdollisista muutoksista tiedotetaan loppuvuoden 2026 aikana

Kansallisarkiston arviointitehtävä ja tiedonsaantioikeus

- Kansallisarkistolla on oikeus (22 §) arvioida seuraavien säännösten ja niiden nojalla antamiensa määräysten noudattamista viranomaisissa:
  - **arkistointilaki** 7 ja 11–13 §
  - **laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa** (13/2003) **21 §**
- Arviointitehtävää suunnitellaan. Käytänteet otetaan käyttöön aikaisintaan vuonna 2027.

KANSALLISARKISTO

kansallisarkisto.fi

@kansallisarkisto

@kansallisarkisto.fi